

ROGALAND
FYLKESKOMMUNEN

FYLKESRÅDMANNEN
Fylkesadvokaten

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
postmottak@kmd.dep.no

28.11.2014

Deres ref.: 14/6106-3

Saksbehandler: Andreas S. K. Tharaldsen

Saksnr. 14/18171-4

Løpenr. 72021/14

Arkivnr. 041&00

HØRINGSUTTALELSE - ENDRINGER I OFFENTLEGLOVA, SAK 14/6106-3

Det vises til Kommunal- og moderniseringsdepartementets høringsbrev av 13. oktober 2014, vedrørende høringsnotat med forslag til endringer i offentliglova og offentligforskrifta .

Rogaland fylkeskommune fremmer følgende høringsuttalelse, vedtatt av fylkesutvalget den 25. november 2014:

«Rogaland fylkeskommune har ikke merknader til forslag om endringer i offentliglova og offentligforskrifta» .

Vedlagt følger kopi av saksutredning og protokoll.

Med hilsen

Andreas S. K. Tharaldsen
advokatfullmektig

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesutvalget
Møtedato: 25.11.2014
Sak: 184/14

Resultat: Innstilling enst. vedtatt

Arkivsak: 14/18171
Tittel: **SAKS PROTOKOLL: HØRINGSUTTAELSE - ENDRINGER I
OFFENTLEGLOVA GJENNOMFØRING AV EUS
ENDRINGS DIREKTIV TIL VIDERE BRUKSDIREKTIVET
(2013/37/EU**

Behandling:

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Rogaland fylkeskommune har ikke merknader til forslag om endringer i offentleglova og offentlegforskrifta .

Saksutredning:

HØRINGSUTTALELSE - ENDRINGER IOFFENTLEGLOVA

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Ingen

1. Bakgrunn:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (departementet) har sendt forslag til endringer i Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) på høring. Endringene gjelder viderebruk av offentlig informasjon og gjennomføring av EUs endringsdirektiv til viderebruksdirektivet (2013/37/EU).

Rogaland fylkeskommune er høringsinstans i saken. Høringsfristen er satt til 13. desember 2014.

Høringsnotatet er på 40 sider og kan leses i sin helhet ved å benytte følgende link:

<http://www.regjeringen.no/upload/KMD/AIF/Hoeringoffentleglova.pdf>

2. Problemstilling:

Det er vedtatt et nytt direktiv, endringsdirektiv til viderebruksdirektivet (2013/37/EU), formelt godkjent av Europaparlamentet og Europarådet i juni 2013. Fristen for å implementere direktivet i norsk rett er satt til 18. juli 2015.

I høringsnotatet sammenfatter departementet direktivet i følgende hovedpunkter:

1. *«All informasjon som er tilgjengelig, skal være tilgjengeliggjort for viderebruk.*
2. *Marginalkost som nytt utgangspunkt for kostnadsberegning, men med enkelte unntak.*
3. *Enkelte kulturinstitusjoner er tatt inn i virkeområdet for direktivet.*
4. *Økte krav om gjennomsiktighet, med vekt på åpenhet om kostnadsberegninger og vilkår.*
5. *Nye regler om digitalisering og eksklusivitetsavtaler, utformet for å hensynta både den kulturelle sektoren og samfunnet generelt.»*

Departementet slår videre fast at direktivene er minimumsdirektiv, og at norsk regulering av viderebruk i all hovedsak følger av offentliglova med tilhørende forskrifter. Den norske reguleringen er også, idet vesentlige, i tråd med endringsdirektivet. Dette fordi offentliglova går lenger enn direktivet av 2003, slik at endringene medfører at det europeiske regelverk blir mer i samsvar med det norske. Likevel vil det være behov for enkelte endringer.

3. Saksopplysninger:

3.1 Departementet foreslår følgende endringer i offentliglova: (endringene er inntatt i kursiv)

§ 8. fjerde ledd:

For verksemder som fell utanfor lova her, men som er omfatta av anna lovgiving som gir ålmenta innsyn i offentleg verksemd, eller av EØS-avtalen vedlegg XI nr. 5k (direktiv 2003/98/EF) om vidarebruk av informasjon frå offentleg sektor, må dei samla inntektene ved informasjonsutlevering ikkje overstige dei faktiske kostnadene ved *reproduksjon og formidling av informasjonen*, med tillegg av ei rimeleg avkastning av investeringane.

§ 8, femte ledd:

Verksemder som krev betaling for informasjon, skal så langt det er rime/eg, på førehand offentleggjere gjeldende vilkår og faktisk avgiftssum, herunder utrekningsgrunnlaget for slike avgifter. Slik informasjon skal bli ti/gjengeleggjort elektronisk dersom det er mogeleg og føremålsteneleg.

§ 30, tredje ledd (nytt):

Verksemder som nemnde i andre ledd skal gjere sine dokument med tilhøyrande metadata tilgjengelege i alle format eller språkversjonar som al/ereie finnast og, dersom det er mogeleg og føremålsteneleg, i maskinleselege format.

3.2 Departementet foreslår følgende endringer i offentlegforskrifta: (endringene er inntatt i kursiv)

§4, syvende ledd (nytt):

Arkiv, bibliotek og museum kan krevje betaling for faktiske kostnader til bevaring og lisensiering i tillegg til kostnader som nemnde i andre til femte ledd.

3.3 Departementets vurdering av økonomiske og administrative konsekvenser hitsettes (side 27-28 i høringsnotatet):

«Direktivet har som formål å legge til rette for at mest mulig offentlig informasjon blir gjort tilgjengelig for vidarebruk. Offent/eg/ovas hovedregel er at alt innsyn, som også vidarebruksbestemmelsene tar utgangspunkt i, skal være gratis. Dermed kan økt tilgjengliggjøring medføre at de offentlige virksomheters kostnader øker, der tilgjenge/iggjøringen i seg selv medfører økte kostnader.

Samtidig har offent/eg/ova allerede i dag regler som tillater de offentlige virksomhetene å ta betalt i form av nærmere angitte gebyrer, som er nært knyttet opp mot eventuelle ekstrakostnader for tilrette/egging for vidarebruk. Disse videreføres i det herværende forslaget, og tydeliggjøres i takt med foreslått utvidelse av virkeområde. Departementet kan derfor ikke se at forslaget vil medføre særlige økonomiske eller administrative konsekvenser. I tillegg konkluderes det i en rekke nasjonale og internasjonale utredninger og rapporter at tilgjengliggjøring for vidarebruk har et økonomisk (og samfunnsøkonomisk) potensial. Senest konkluderte en utredning gjennomført på bestilling fra KMD at tilgjengliggjøring av geodata uten gebyr antas å ha en samfunnsøkonomisk nytte tilsvarende 60 millioner årlig.

Hovedprinsippet er at offentlige data skal tilbys gratis, se offentleglovas § 8. Offentliglova med forskrift inneholder samtidig konkrete unntak fra hovedprinsippet. Både vidarebruks- og endringsdirektivet har bestemmelser

som åpner for unntak. Disse unntakene videreføres, men innskrenkes noe, sett i forhold til dagens regulering. Departementet anser likevel at endringene er såpass små, at de ikke utgjør større økonomiske konsekvenser for de offentlige virksomhetene som tilgjengeliggjør sine data for viderebruk. Europakommisjonen fikk i 2011 utført en analyse med henblikk på å estimere det økonomiske potensial ved økt viderebruk av offentlig informasjon i EU, den såkalte Graham Vickery rapporten.

Rapporten anslo at det samlede markedet for offentlig informasjon i 2008 utgjorde EUR 28 milliarder for hele EU. Samtidig anslo rapporten at den økonomiske gevinsten for å lette tilgangen til offentlig informasjon ytterligere, ville utgjøre EUR 40 milliarder årlig. Rapporten anslår at den samlede direkte og indirekte økonomiske fortjeneste ved viderebruk av offentlig informasjon utgjør anslagsvis EUR 140 milliarder årlig.

Rapporten understreker at en vesentlig forutsetning for å realisere de økonomiske verdiene er at [d]et er lett tilgan[g] til informasjonen, og at denne er enten gratis, eller at gebyrene høyst dekker marginalkost[n]adene forbundet med distribusjon.

I en rapport fra McKinsey Global Institute "Open data: Unlocking innovation and performance with liquid information", estimerer at verdien av åpne data settes til \$ 3 trillioner:

"Open data-machine-readable information, particularly government data, that's made available to others – has generated a great deal of excitement around the world for its potential to empower citizens, change how government works, and improve the delivery of public services. It may also generate significant economic value, according to a new McKinsey report. Our research suggest that seven sectors alone could generate more than \$3 trillion a year in additional value as a result of open data, which is already giving rise to hundreds of entrepreneurial businesses and helping established companies to segment markets, define new products and services, and improve the efficiency of operations."

Forslagene legger til rette for økt tilrettelegging for viderebruk av offentlig informasjon, noe som vil kunne medføre merarbeid for de offentlige virksomhetene. Samtidig opprettholdes unntak fra gratisprinsippet. Dette er ment å veie opp for virksomhetenes eventuelle merarbeid med å tilrettelegge.»

4. Fylkesrådmannens vurderinger:

Endring i offentliglova § 8, fjerde ledd

Den foreslåtte endringen medfører at kostnader til reproduksjon og formidling av informasjon danner taket for inntekter fra informasjonutlevering, med tillegg av en rimelig avkastning. Etter dagens lovtekst kan faktiske kostnader ved innsamling og produksjon også medtas.

Endringen foreslås for å implementere endringsdirektivet i norsk rett.

Fylkesrådmannen har ingen merknader til endringsforslaget.

Endring i offentleglova § 8, femte ledd

Den foreslåtte endringen medfører at også utregningsmetode og -grunnlag skal offentliggjøres på forhånd. Etter dagens lovtekst skal dette kun utgis på forespørsel.

Endringen foreslås for å implementere endringsdirektivet i norsk rett.

Fylkesrådmannen har ingen merknader til endringsforslaget.

Endring i offentleg/ova § 30, tredje ledd (nytt)

Det nye leddet presiserer at offentliggjøring av dokument for virksomheter som er omfattet av bestemmelsens andre ledd, inkluderer metadata tilgjengelig i alle format eller språkversjoner.

Endringen foreslås for å implementere endringsdirektivet i norsk rett.

Fylkesrådmannen har ingen merknader til endringsforslaget.

Endring i offentlegforskrifta § 4, syvende ledd (nytt)

Det nye leddet slår fast at arkiv, bibliotek og museum også kan kreve betaling for faktiske kostnader til bevaring og lisensiering.

Endringen foreslås for å implementere endringsdirektivet i norsk rett.

Fylkesrådmannen har ingen merknader til endringsforslaget.

5. Konklusjon:

Fylkesrådmannen tilrår at fylkesutvalget ikke har merknader til forslaget om endringer i offentleglova og offentlegforskrifta.

Forslag til vedtak:

Rogaland fylkeskommune har ikke merknader til forslag om endringer i offentleglova og offentlegforskrifta.

Trond Nerdal
fylkesrådmann

Siri Frafjord Landa
fylkesadvokat

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.